

Uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht & Handhavingsbeleid Overbetuwe 2026-2027

1. Inleiding

Op 27 juni 2024 heeft de gemeenteraad van Overbetuwe het Vergunningen-, Toezicht- en Handhavingsbeleid (VTH-beleid) 2024–2028 vastgesteld. Met dit uitvoeringsprogramma 2026–2027 wordt een concrete vertaalslag gemaakt naar de praktijk. Het document richt zich op vergunningverlening, toezicht, handhaving en preventie, waarbij de nadruk ligt op risicogestuurde inzet, samenwerking en het stimuleren van naleving.

Het uitvoeringsprogramma is praktisch van aard, kort en bondig, en bevat acties, planningen, capaciteit en partners. Het vormt daarmee het werkdocument voor de uitvoering van de VTH-taken in 2026 - 2027.

1.1 Doel uitvoeringsplan

Het doel van dit uitvoeringsplan is het maken van een concrete vertaalslag van het VTH- beleid naar de praktijk. De belangrijkste pijlers zijn:

- Risicogericht werken door toezicht en handhaving
- Stimuleren van naleving door communicatie en voorlichting
- Verbeteren van kwaliteit door deskundigheid en samenwerking

1.2 Afstemming met Veiligheidsbeleid & Alcoholpreventieplan minderjarigen 2025-2029

Het VTH-beleid en het integraal veiligheidsplan 2024-2027 raken elkaar op thema's zoals ondermijning, illegale bewoning, openbare orde en brandveiligheid. Daarom vindt regelmatig afstemming plaats tussen clusters en worden gezamenlijke prioriteiten afgestemd, wat bijdraagt aan een integrale, efficiënte en effectieve aanpak. Daarnaast sluit dit uitvoeringsprogramma aan bij andere gemeentelijke beleidsplannen, zoals het *Alcoholpreventieplan minderjarigen 2025-2029*. Daarmee wordt geborgd dat preventie en handhaving elkaar versterken en dat er een samenhangende aanpak ontstaat richting inwoners, ondernemers en jongeren in Overbetuwe.

2. Vergunningverlening

2.1 Omgevingsvergunningen

De gemeente Overbetuwe hanteert bij de omgevingsvergunningverlening de uitgangspunten transparantie, maatwerk en professionaliteit. De nadruk ligt op tijdige afhandeling, risicogestuurd werken en duidelijke afstemming met interne en externe partners. Complexe aanvragen worden vroegtijdig opgepakt via de intake tafel om vertraging te voorkomen.

Actie	Planning	Capaciteit	Partners	Toelichting
70% van de aanvragen binnen wettelijke termijn afhandelen	Doorlopend 2025–2027	Vergunningverleners	Interne afdelingen, ODGM	Juridische zorgvuldigheid en tijdigheid
Complexe zaken vroegtijdig via intake tafel behandelen	Vanaf Q1 2026	Vergunningregisseurs	ODGM, VGGM	Vroegtijdige afstemming om doorlooptijd te verkorten
Maatwerk toepassen bij risicovolle projecten	Doorlopend	Vergunningverleners	ODGM, externe adviseurs	Beter aansluiten op specifieke risico's en belangen
Sturen ontvangstbevestiging	Doorlopend	Vergunningverleners	Interne afdelingen	Heldere communicatie met initiatiefnemers
Taken en adviesgesprekken vastleggen in het zaakstelsel	Doorlopend	Vergunningverleners	Interne organisatie	Borging proces en transparantie
Onderzoek inzet AI-tools voor efficiëntie	Start Q1 2026	VTH-team + ICT	ICT-afdeling, ODGM	Procesoptimalisatie en tijdswinst

2.2 APV-vergunningen

De APV-vergunningverlening richt zich vooral op evenementen, standplaatsen, horeca en overige activiteiten die van invloed zijn op openbare orde, veiligheid en leefbaarheid. Deze vergunningen vragen een andere werkwijze dan omgevingsvergunningen: kortere doorlooptijden, meer afstemming met OOV en politie, en nadruk op handhaafbaarheid en draagvlak in de omgeving.

Actie	Planning	Capaciteit	Partners	Toelichting
Tijdige afhandeling APV-aanvragen volgens wettelijke termijnen	Doorlopend 2025–2027	Vergunningverleners APV	OOV, politie, brandweer	Zorgvuldige en tijdige besluitvorming
Afstemming APV-aanvragen via intaketafel (risicovolle evenementen)	Vanaf Q1 2026	Vergunningregisseurs	OOV, politie, GHOR	Integrale beoordeling risico's
Standaard werkafspraken voor evenementen en bijzondere situaties	Q4 2025	VTH-team	OOV, politie	Eenduidigheid en voorspelbaarheid
Evaluatie en bijstelling APV-proces	Jaarlijks	VTH-team	Ketenpartners	Verbetering dienstverlening

2.3 Vergunningenaantallen

Om inzicht te geven in de uitvoeringscapaciteit en prioriteiten, is het van belang jaarlijks een overzicht op te nemen van het aantal verleende vergunningen en de belangrijkste categorieën waarvoor vergunningen worden verstrekt. Deze aantallen kunnen jaarlijks worden geactualiseerd door de collega's van vergunningverlening. De opgenomen aantallen zijn gebaseerd op ervaringscijfers uit de afgelopen jaren, op basis waarvan een inschatting is gemaakt. Deze cijfers zijn indicatief en bedoeld om richting te geven aan de planning en capaciteitsinzet.

Verwachte aantallen vergunningen per categorie (indicatief)

Categorie vergunning	Verwacht aantal (per jaar)	Toelichting
Omgevingsvergunningen bouwen	290	Woningen, verbouwingen, bedrijfsgebouwen
Omgevingsvergunning vergunningsvrij	25	Vergunningsvrije activiteiten met administratieve afhandeling
Omgevingsvergunning monumenten	18	Aanpassingen aan monumentale panden
APV/Bijzondere wetten	428	Kermissen, festivals, buurtactiviteiten, terrassen, horeca enz.
Overige (lees o.a. activiteiten en meldingen die door het omgevingsloket worden opgepakt)	123	Kleine activiteiten, tijdelijke objecten, sandwichborden, ontheffing gebruik openbare ruimte

Bovenstaande aantallen zijn indicatief en dienen als basis voor de jaarlijkse uitvoeringsplanning en prioritering. De cijfers worden jaarlijks geactualiseerd en afgestemd met de verantwoordelijke clusters.

3. Toezicht en Handhaving – Uitvoeringsacties

De gemeente Overbetuwe richt toezicht en handhaving in 2026–2027 nadrukkelijk op de topprioriteiten: bouwveiligheid (gevolgklasse 2 en 3), illegale bewoning/woningsplitsing/kamerbewoning en ondermijning. Deze thema's zijn gekozen vanwege hun directe impact op veiligheid, leefbaarheid en volksgezondheid. Toezicht en handhaving vinden risicogestuurd en proportioneel plaats, met nadruk op de grootste impactgebieden zoals bouwveiligheid en ondermijning. Lichte overtredingen worden zoveel mogelijk informeel opgelost; bij ernstige overtredingen volgen formele maatregelen.

De uitvoering van toezicht en handhaving wordt gedurende de beleidsperiode gemonitord en tweejaarlijks geëvalueerd. De evaluatie richt zich op effectiviteit, proportionaliteit en actualiteit van de prioriteiten en vormt input voor bijstelling van de aanpak en het daaropvolgende uitvoeringsprogramma.

3.1 Prioritering toezicht en handhaving

Om toezicht en handhaving gestructureerd en doelmatig in te zetten, hanteert de gemeente een vaste prioriteringssysteem. De prioriteit van een zaak wordt bepaald op basis van vooraf vastgestelde criteria en een bijbehorende puntenwaardering.

Criterium	Punten
Acuut, ernstig gevaar voor letsel of schade	50
Zwaarwegende openbare orde- en/of veiligheidsbelangen	25
Gevaar of overlast, schending openbare orde, ondermijning	5
Verzoek om handhaving (Awb)	5
Recidive	3
Meerdere overtredingen of deelgebieden	3
Gegronde klacht	1

3.2 Uitvoering Bouwtoezicht (Toezichthouders)

Bouwtoezicht richt zich op het toezicht op bouwactiviteiten en gebruik in het kader van de Omgevingswet. De inzet is primair gericht op bouwveiligheid, vergunninggebonden activiteiten en strijdigheid met het omgevingsplan.

Actie	Planning	Capaciteit	Partners	Toelichting
Thematische controles en projectinspecties (bouwveiligheid)	Per kwartaal	Toezichthouders	Brandweer, externe adviseurs	Gericht toezicht op gevolgklasse 2 en 3 projecten, inclusief proefsgewijze controles op de uitvoering en werking van het private borgingssysteem in het kader van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb).
Toezicht strijdigheid omgevingsplan	Doorlopend	Toezichthouders, Juristen en Omgevingsplanmedewerkers	-	Gebruik en bouwen
Hercontroles bouwveiligheid	Doorlopend	Toezichthouders	-	Borging naleving
Controles splitsing/kamerbewoning	Doorlopend	Toezichthouders	Politie, brandweer, woningcorporaties	Gericht op strijdigheid Omgevingsplan/Omgevingsvergunning
Illegale bewoning	Doorlopend	Toezichthouders, Handhavingsjuristen	-	Naar aanleiding van meldingen/handhavingsverzoeken

3.3 Uitvoering Toezicht en Handhaving BOA's

BOA's richten zich op toezicht en handhaving in de openbare ruimte, met nadruk op leefbaarheid, openbare orde en naleving van APV en Alcoholwet.

Actie	Planning	Capaciteit	Partners	Toelichting
Verkeer (Wet Milder)	Doorlopend	BOA's	Politie	Openbare orde
Horecacontroles (Alcoholwet)	Halfjaarlijks	BOA's	Politie, OM, horeca	Naleving en preventie
APV-controles (evenementen, standplaatsen)	Doorlopend	BOA's	Organisatoren	Openbare orde op grond van de APV
Preventieve waarschuwingen	Doorlopend	BOA's	Ondernemers, inwoners	Voorkomen escalatie
Controles afvalstoffenverordening	Doorlopend	BOA's	Ondernemers, inwoners	Leefbaarheid

Controles Groen in het kader van duurzaamheid	Doorlopend	BOA's	Ondernemers, inwoners	Met name gericht op afval, op basis van de extra 0,3 fte die in het grondstoffenbeleidsplan zijn toegekend
Toezicht op naleving Digitaal Opkopers Register (DOR)	Gefaseerd vanaf 2026, daarna doorlopend	BOA's (met ondersteuning cluster Veiligheid)	Politie, Samen Weerbaar	Toezicht op handelaren in diefstalgevoelige goederen (zoals goudopkoop, telefoons en fietsen) op correcte registratie in het Digitaal Opkopers Register. De inzet is gericht op preventie van heling en het versterken van barrières tegen ondermijnende criminaliteit. In de opstartfase ligt de nadruk op begeleiding en voorlichting; bij structurele overtredingen wordt handhavend opgetreden.

De toezicht en handhaving van de Alcoholwet wordt integraal afgestemd met het Alcoholpreventieplan minderjarigen 2025–2029. Waar dit uitvoeringsprogramma zich richt op risicogestuurd toezicht, naleving en handhaving, richt het preventieplan zich op educatie, bewustwording en gedragsverandering bij jongeren en hun omgeving. Door deze aanpak te verbinden versterken preventie en handhaving elkaar en wordt meer effect bereikt op gezondheid, veiligheid en naleving.

3.4 Aantallen toezicht en handhaving (indicatief)

De onderstaande aantallen zijn indicatief en gebaseerd op ervaringscijfers uit voorgaande jaren. De aantallen worden jaarlijks bijgesteld op basis van risicoanalyse, prioritering en beschikbare capaciteit.

Categorie	Verwacht aantal per jaar	Toelichting
Bouwtoezicht (projectinspecties)	150	Gevolgklasse 2 en 3
Illegale bewoning / woningsplitsing / kamerbewoning	20	Inclusief meldingen en actieweken
Overige APV-controles	650	Evenementen, horeca, standplaatsen
Formele handhavingsmaatregelen boa's	30	Hieronder vallen o.a. de waarschuwingen en boetes onder op basis van de Wegensverkeerswet
Formele handhavingsmaatregelen handhavingsjuristen	30	Hieronder vallen de waarschuwingen van juristen en de bestuurlijke herstelsancties, te weten: de last onder dwangsom, bestuursdwang en de bestuurlijke sancties
Informele waarschuwingen / hercontroles	30	Voorkomen herhaling

3.5 Innovatie & Doorontwikkeling

Actie	Planning	Capaciteit	Partners	Toelichting
Jaarlijkse selectie risicogebieden en prioritering	Jaarlijks Q1	Toezichthouders, BOA's en handhavers	VTH-team	Gerichte inzet op risicogebieden
Steekproefsgewijze controles uitvoeren	Doorlopend	Toezichthouders en BOA's	VTH-team	Verhogen naleving door zichtbaarheid
Informele waarschuwingen bij lichte overtredingen	Doorlopend	Toezichthouders, BOA's en handhavers	Ondernemers, inwoners	Laagdrempelig en effectief handhaven
Formele handhavingsmaatregelen bij ernstige overtredingen	Doorlopend	Handhavers	Politie, OM	Zorgdragen voor naleving en veiligheid
Periodiek regionaal overleg (bijv. ondermijningstafel)	Kwartaal	Coördinator VTH	Politie, OM, ketenpartners	Versterken integrale aanpak

Samenwerking intensiveren met brandweer, politie, OM, ODGM	Doorlopend	VTH-team	Externe ketenpartners	Verhogen effectiviteit
Risicogestuurde aanpak koppelen aan meldingen/klachten (piepsysteem)	Doorlopend	VTH-team	Meldpunt, inwoners	Snelle signalering en opvolging
Onderzoek inzet AI-tools toezicht/handhaving	Start Q1 2026	VTH-team + ICT	ODGM, ICT-afdeling	Procesoptimalisatie

4 Ondernijning – Uitvoeringsacties

De gemeente Overbetuwe richt zich ook op het tegengaan van ondernijnende activiteiten. Hoewel ondernijning niet is meegenomen in de formele risicoanalyse, vormt dit een belangrijk aandachtspunt vanwege de impact op veiligheid, leefbaarheid en bestuurlijke integriteit. Vandaar dat we dit onderwerp ook als prioriteit oppakken. De aanpak richt zich op signalering, samenwerking met ketenpartners en gerichte controles op risicolocaties. Daarnaast worden preventieve maatregelen ingezet, zoals Bibob-toetsen en bewustwordingsactiviteiten richting inwoners en ondernemers.

4.1 Uitvoeringsacties

Actie	Planning	Capaciteit	Partners	Toelichting
Deelname regionale ondernijningstafel	Kwartaal	Coördinator ondernijning	Politie, OM, ketenpartners	Versterken samenwerking en informatiepositie
Controles bij leegstaande panden en bedrijventerreinen	Doorlopend	Toezichthouders	Politie, ODGM	Gerichte aanpak risicolocaties
Bibob-toets bij risicovolle vergunningaanvragen	Doorlopend	Vergunningverleners	Bibob, politie	De Bibob-toets wordt toegepast bij risicovolle vergunningaanvragen, waaronder in ieder geval horeca- en exploitatievergunningen, vergunningen voor seksinrichtingen en coffeshops, alsmede selectief bij omgevingsvergunningen en APV-vergunningen met een verhoogd risico op ondernijning.

4.2 Innovatie & Doorontwikkeling

Actie	Planning	Capaciteit	Partners	Toelichting
Voorlichting en bewustwording bij inwoners, ondernemers en organisatie	Jaarlijks Q3	Communicatieadviseur + VTH-team	Ondernemers, inwoners	Versterken meldingsbereidheid en signalering
Verbeteren informatiepositie via ketensamenwerking	Doorlopend	Coördinator ondernijning	Politie, OM, ODGM	Beter zicht op risicobieden en signalen
Gebruik van data-analyse en meldingspatronen	Vanaf Q2 2026	VTH-team + ICT	Politie, ODGM	Risicogestuurd toezicht versterken

4.3 Aantallen en doelstellingen Ondernijning

Om de inzet op ondernijning concreet en meetbaar te maken, worden jaarlijks aantallen controles, Bibob-toetsen en bewustwordingsactiviteiten vastgesteld. Deze aantallen kunnen jaarlijks worden bijgesteld op basis van signalen, capaciteit en prioriteiten.

Doelstellingen ondernijning

Doelstelling	Toelichting
Versterken bestuurlijke en operationele samenwerking	Door actieve deelname aan ondernijningsoverleggen
Verhogen meldingsbereidheid en signalering	Door preventie en communicatie met inwoners en ondernemers

Gerichte controle op risicolocaties	Leegstaande panden, bedrijventerreinen en buitengebied
Voorkomen van misbruik van vergunningen	Door structurele toepassing van Bibob- toetsen

Verwachte aantallen ondermijning (indicatief)

Categorie activiteit	Verwacht aantal(per jaar)	Toelichting
Deelname regionale ondermijningstafel	4	Kwartaaloverleggen met ketenpartners
Controles leegstaande panden en bedrijventerreinen	20	Gerichte controles op risicolocaties
Uitgevoerde Bibob-toetsen	5	Bij risicovolle vergunningaanvragen

De aantallen zijn indicatief en worden jaarlijks geëvalueerd en aangepast op basis van trends, signalen en prioriteiten. De nadruk ligt op samenwerking, preventie en gerichte handhaving waar dat nodig is.

5. Samenwerking & Communicatie – Uitvoeringsacties

Effectieve uitvoering van het VTH-beleid vraagt om nauwe samenwerking met ketenpartners en heldere communicatie met inwoners en ondernemers. De gemeente Overbetuwe zet in op structureel overleg, transparante informatievoorziening en integrale samenwerking. Door duidelijke werkafspraken en gezamenlijke evaluaties worden afstemming, handhaving en preventie versterkt. Daarnaast wordt ingezet op kwaliteitszorg en monitoring, zodat resultaten meetbaar en bestuurlijk inzichtelijk zijn.

5.1 Samenwerking en Communicatie

De gemeente organiseert periodiek overleg met ketenpartners zoals ODGM, VGGM, politie, brandweer en waterschap. Deze overleggen vinden minimaal vier keer per jaar plaats en zijn gericht op informatie-uitwisseling, afstemming van toezicht en handhaving, en gezamenlijke prioritering op thema's met hoge impact. De afspraken die tijdens deze overleggen worden gemaakt, worden jaarlijks geëvalueerd in het vierde kwartaal. Door deze structurele samenwerking ontstaat een beter afgestemde en effectievere uitvoering van toezicht en handhaving.

Naast de samenwerking met ketenpartners richt de gemeente zich op transparante communicatie richting inwoners en ondernemers. Dit gebeurt via informatiebijeenkomsten, digitale kanalen en duidelijke schriftelijke communicatie bij vergunningen en handhavingprocedures.

Samenwerking Alcoholpreventie

Specifiek voor de Alcoholwet wordt samengewerkt met de partners uit het Alcoholpreventieplan minderjarigen 2025–2029, waaronder scholen, sportverenigingen en zorg- en welzijnsorganisaties. Deze samenwerking zorgt ervoor dat toezicht en handhaving vanuit VTH worden aangevuld met preventie en educatie. Door preventie en toezicht beter op elkaar af te stemmen, ontstaat een brede en integrale aanpak gericht op naleving, gedragsverandering en het versterken van de veiligheid en gezondheid van jongeren.

5.2 Innovatie en Doorontwikkeling Samenwerking

Om samenwerking structureel te versterken worden werkafspraken tussen de gemeente en ketenpartners vastgelegd. Daarnaast wordt gewerkt aan het verbeteren van informatiedeling en rapportage, zodat partners beter zicht hebben op actuele ontwikkelingen en resultaten. Deze afspraken worden twee keer per jaar geëvalueerd.

Op die manier wordt de samenwerking niet alleen geborgd, maar ook continu verbeterd.

5.3 Kwaliteitszorg, Monitoring en Preventie

Om de kwaliteit van de uitvoering te borgen en inzichtelijk te maken, zet de gemeente nadrukkelijk in op monitoring, rapportage en deskundigheidsbevordering. Jaarlijks worden opleidingen en trainingen georganiseerd voor medewerkers en ketenpartners om kennis en vaardigheden op peil te houden. Daarnaast worden kwartaalrapportages opgesteld en een VTH-jaarverslag uitgebracht, conform de BIG-8 beleidscyclus.

Communicatie richting inwoners en ondernemers speelt een belangrijke rol in preventie. De gemeente organiseert jaarlijks informatieavonden en zet digitale campagnes en praktijkvoorbeelden in om naleving te stimuleren en juridische procedures te voorkomen. Door preventie, toezicht en handhaving beter te verbinden, wordt de naleving structureel verbeterd.

5.4 Innovatie en Doorontwikkeling Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg wordt verder ontwikkeld door naast output-indicatoren ook outcome- indicatoren te gebruiken. Dit betekent dat niet alleen aantallen vergunningen en controles worden gemeten, maar ook het maatschappelijk effect. Daarnaast wordt periodiek getoetst aan landelijke kwaliteitscriteria om te waarborgen dat de uitvoering voldoet aan wettelijke eisen en maatschappelijke verwachtingen.

5.5 Monitoring en Indicatoren

De uitvoering van dit programma wordt gemonitord binnen de BIG-8 beleidscyclus en de reguliere Planning & Control-cyclus. Daarbij hanteert de gemeente Overbetuwe duidelijke en meetbare indicatoren waarmee de voortgang en resultaten inzichtelijk worden gemaakt voor college en raad.

Belangrijke indicatoren zijn onder andere:

- 70% van de vergunningaanvragen wordt binnen de wettelijke termijn afgehandeld.
- Binnen 2 weken wordt een ontvangstbevestiging gestuurd voor nieuwe aanvragen.
- Minimaal 25% van de verleende vergunningen wordt jaarlijks geactualiseerd.
- In maximaal 40% van de eerste controles wordt een overtreding geconstateerd, waarvan maximaal 5% zwaar.
- In maximaal 5% van de hercontroles wordt dezelfde overtreding opnieuw aangetroffen.
- Minimaal 85% van bezwaar- en beroepszaken wordt ongegrond of niet-ontvankelijk verklaard.
- Alle brieven in procedures bevatten een duidelijke uitleg van het vervolgproces.

6. Afsluiting

Dit uitvoeringsprogramma vertaalt de strategische doelstellingen van het VTH-beleid 2024–2028 naar concrete acties voor de jaren 2026 en 2027. Door risicogestuurd toezicht, handhaving, preventie en samenwerking met ketenpartners draagt de gemeente Overbetuwe bij aan een veilige, leefbare en duurzame omgeving. De uitvoering wordt jaarlijks gemonitord en geëvalueerd via de BIG-8 cyclus en de reguliere Planning & Control-cyclus. Op die manier blijft er continu zicht op de voortgang, resultaten en benodigde bijsturing.

17 maart 2026,

Het college van burgemeester en wethouders,

de gemeentesecretaris

D.C. van Eeten

de burgemeester

R.P. Hoytink-Roubos